

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Költ *Bétsben*, Szent András' Havának
(Novembernek) 6-dik napján,
1792-dik Élesztendőben.

B é t s.

A' múltt Tsötörtök, Minden Szentek'
Napja, és az Arany Gyapjas Rendnek is
Innepe vólt; mellyet annakokáért Tsászá-
r ő Felsege, és *Jósef Fő Hertzeg*, a' Rendnek
több jelenlévő Tagjaival együtt, különös
pompával jelesítettek.

Az általunk már két izben is említett
Uhlánus, és három gyalog Regementek,
meg-indultak már *Olasz Ország* felé; hanem
azon Sereg, mellyről úgy vettük, követke-
zőképpen úgy is közlöttük közelébbi árku-
sunk-

X x

sunkban a' tudósítást, hogy *Olasz Országba* veszi útját; nem megy oda: hanem *Felső Auszrián* által, bé a' *Német Birodalomba*. A' másik Sereg, melly *Tseh Országban* gyűlőszve, a' *Waldmüncheni* szoros járason takarodik ki, hasonlóképpen *Német Országba*, és nevezetesen annak, *Palatinátus* nevű részébe.

(A' *Karabélyos Regementeknek*, három (nem két) vasas, és egy könnyű lovas Osztályaik vagynak.)

Az *Erdélyi Kantzelláriához*, *M. Cronenthal* Úr neveztetett Referendáriusnak ő Felsője által, *M. Donáth* Úr helyébe.

Istenben bódogultt Fejedelmünk, *II. Leopold*, *Gallitziába* rendelte vólt (mint jelentettük annak idejében), egy nyomas vizsgálásnak tétele végett, a' *Tseh Országi Kormányshéknak Második Elölülőjét* (*Vitze Prezidensét*), *Belső Tanácsos*, és *Sz. István' Rendjébéli Vitéz B. Margelik* Urat. Végeztén mostanság ezen Úr a' maga *Bíztsi munkáját*, számoi adott arról *Felső Ferentz Királyunknak*, 's egyfzersmind alkalmatosságot szolgáltatót, egy különös *Udvari Kommisszió*nak itt *Bétsben* való fel-állítására, mellynek *Elölülője* fog lenni *Gróf Balassa* ő *Excellentiája*.

A' melly ígéretet méltóztatott az *Illyriai Kantzellária* eránt tenni *Budán* ő Felsője, az *Ország' Rendjeinek*: mindjárt tellyesítette azt, *Bétsbe* lett vissza-jövetelével. Hogy azonban mind az *Illyriai Nemzethez*, mind különösen az arról neveztetett *Kantzelláriához* is viseltető *Fejedelmi kegyességét* nyilván-

ván-

vánvalóvá tehesse: mind rangjokat, mind fizetéseket meg-hagyta az említett Kantzellária' Tagjainak; most pedig már ismét illendő hivatalba helyhezette őket mindnyájokat. — A' Magyar Országai Kantzelláriához mentek: Temesvári Püspök *Petrovits* ö Nsága, Referendáriusnak; *T. Orbán* Úr, Titoknoknak; *Nesztorovits*, és *John* Urak, Kantzellistáknak; *Jászvitz* Úr, Accesszistának. — Az Erdélyi Kantzelláriához: *Tek. Gáli* Úr, Titoknoknak. (Ezen érd. Hazánkfia Protokollistaságot viselt vólt az Illyr. Kantzelláriánál.) — A' Magyar Országban lévő Kir. Helytartó Tanátshoz: *Orbán Mihály* Ur (ki az Illyr. Kantzelláriánál Protocollis Adjunctus vólt) Kontzipistának; valamint *Petrovits* Úr is, a' ki ennekelőtte Aktuáriusságot viselt vala azon Komisszióknak egyike mellett, mellyek mintegy Filiái vóltak az Illyriai Kantzelláriának, Magyar Országban. — Kontzipista *Izdentzi* Úr, az Eperjesi Distriktuális Tábla mellett lessz addig Assessor előbbeni fizetésével, míg a' *Diósgyöri* Préfektusságba (melly eránt már Királyi megbízattatása vagyon) bé nem léphe. — Kontcipista *Tolnai* Úr, a' Temesvári Kamerális Adminisztrációhoz ment Rationum Officiálisnak. — *Baldátsi*, és *Melnitzki* Titoknok Urak, ugyan tsak Titoknokoknak mentek által a' *Bétsben* lévő Udv. Kamarához.

A' több Tagok is el-özlattattak, rész szerént a' Hadi, rész szerént a' Tseh Országai Kantzelláriákhoz; rész szerént az Igazságra ügyelő leg-főbb Dikasteriumhoz (*zu der Obersten Justitzstelle*); rész szerént az Alsó-

Ausztriai Kormányzékhez; rész szerént az Udv. Kamarához; rész szerént a' Bányákra, és pénz-verésre ügyelő Hivatalhoz; rész szerént az Építést tárgyazó Udv. Direktzióhoz. — Eggyet kettőt kivántunk ezek közül is meg-nevezni. Tudni illik: a' Hadi Kantzelláriához, Kontzipistáknak tétettek-által, *Maximovits*, és *Blodik* Urak. Ezek közzül az első, *Protocolli Adjunctus* vólt az Illyriai Kantzelláriánál. — Kontzipista *Füszly* Úr, ugyan tsak Kontzipistává lett, az Építést tárgyazó Udv. Direktziónál, mellynek Elölülője, Gen. és Udv. Tanátsos *B. Struppi*. — A' Bányákra, és pénz-verésre ügyelő Széknél, Kantzellista lett *Székely* Úr 's a' t.

Feldspergről, Hg *Lichtenstein Aloysiusnak*, Morva Ország' szélén fekvő Kastélyából, Okt. 28-dik napján költt Levél. „Mi, itt nagyon kedvünkre múlatjuk magunkat. A' napokban, a' Morva-vize' menttében, (melly el-választja Magyar Országot, Morvától) vadászatot tartottunk. Bezzeg vólt vitájok a' vad díznóknak. — Álmélkodva néztem, a' többek között, hogy' verték agyon botokkal két Tót Legények — a' Hertzeg' Jobbágyai — a' meg-sebesített, és dühössen feléjük szaladt nagy agyarú vad kant. — Nov. 4-dikén, a' Hertzegnének — ennek a' szép, és kedves maga viseletű iffjú Asszonynak — Neve' napja lészzen. Már jó előre tétettek a' készületek, ezen jeles öröminnepsre. Egy lessz, az akkori több múlattságok közzül az is, hogy a' jelenlévő feles számú Uraságok, magok fognak egy szép Teá.

Teátrumi Darabot jádzeni. — Ezen örven-
deztető tárgyáról való irásomat, kéntele-
nítetttem egy szomorú újságnak közlésével
bé-fejezni. — *Posony* Vármegyében fekvő
Nagy-Lévárd, *Gajdr*, 's *Sz. János* nevezetű
Mező-Városoknak vidékein; úgy nem külön-
ben *Nyitra* Vármegyében is, *Szenitz'* tájján,
rendkívülvaló döge vólt a' szarvas-marhá-
nak. — Gróf *Kollonits*, *Battyáni*, 's más
ott biró Földes-Uraságoknak is, mind el-
húllottak a' szarvas marháik. A' kár, sok
száz ezer forintokra betsültetik. Azt hallom,
hogy valamelly mérges harmat este vólna
meg a' füvet, mellyből minekutánna evett
vólna a' marha: két három nap' múlva tsak
fel-fordúlt. Fel-bontottak próbául egyne-
hányat, 's a' béleiket mind öszve-zsugorodva
találták. “

M a g y a r O r s z á g.

Posony - Vármegyéből, *Csalló* - Közről,
Okt. 30-dikán. — „Ezen hónapnak 22-kén,
öröm-innepet tartott Ns *Jankó Mihály* Úr,
több érdemes Uraságokkal egygyütt, *Ényedi*
nevezetű Prédiumában. Meg-előzte a' ba-
ráttságos vendégséget egygy ollyatén tze-
monia, a' millyen régen nem történt már
ezen a' tájon. *Statuáltatott* t. i. a' meg-
nevezett Úr, említett prédiumában, mellyel
örökre ajándékozottatott-meg most uralkodó
kegyelmes Fejedelmünk által, nágy és sok
érdemeire nézve. Mert, valamint a' két
utóbbi Prusszus háborúk', úgy a' közelébb
múltt Török had' alkalmatosságával is kivált-
képpenvaló módon meg-különböztette magát
a' Sereg' élelmére meg-kivántató naturálék-
nak

nak példás buzgósággal és készséggel való bé-szerzésében, 's a' szükséges helyekre való szállításában. "

Szula Vármegyéből írja egy érdemes Hazafi: — „A' múltt Augustus hónapnak 23 dikán reggel tájban, meg-marta egy veszett farkas, a' *Csehi* pusztában lakozó Erdő-kerülőnek a' Feleségét; annakutánna állat-rontott *Nagy-Rétsére* — *Nagy-Kanisa'* szomszédjába — a' hol is, előbb ugyan szarvas marhákban, és sertésekben tett kárt (mely-lyek mind dühödten vesztekel), azután pedig három Emberekben is. Meg-marta t. i. ott lakó *Faddi* Ispánynak a' bal kezét; ki-harapta egy Adó-fizetőnek két fogát; másnak ismét meg-vérezte a' homlokát, és a' nyakát. Tovább nem dühösködhetett; mert a' Falu' közepén szerentséssen agyon lövettet, és négy lábain, 's a' fején kívül, meg-perseltetvén, el-ásattak. — Hát a' fejével, és lábaival a' veszett farkasnak, mit csináltak a' Falusiak? ez a' kérdés adja itt elő természet szerént magát. — Haza vitték — hogy azokat a' patkányok ellen használhassák; de az okos parantsolat, nyomban ott érte ezen gondolatlan tselekedetet, minekokáért semmi védelemet nem eszközölhettek az ártalmas tagok, mivel a' parantsolatnak ereje szerént, tüstént el-ásattak. — A' Járás' (Processus) béli Feltser meg-jelent leg-ottan a' sebes személynéknél. Ki-rándult annakutánna hozzájuk a' Vármegye' Doktorja is, és útasította kétség-kívül a' Feltsert (Chirurgust), mi tévő legyen; de akarhogy' akarmint, szomorúan írha-

irhatom én tsak ugyan az Uraknak, hogy először ugyan a' *Csehi* Asszony, szörnyű kínok között meg-hólt; annakutánna azt a' *Nagy-Rétsei* Embert érte-utól a' vezettség, kinek a' homloka, és nyaka vólt meg-marva. Ez, rettentő kínládásai közben, egy ollóhoz férkezett, 's azzal meg-ölte magát. — A' közelébb múltt hónap' elein, meg-vezett a' másik *Nagy-Rétsei* adófizető Ember is, a' kinek t. i. két fogát harapta vólt ki a' dühödtt farkas. A' *Kanisai* Sinter ki-ment ehez, és erővel bé-adott néki valamit, még nem tudhattam-meg mit? — Elég az hozzá, hogy kevés idő múlva kiszakadt a' lélek a' bódogtalan Embertől. — Tegyek közönségesekké ezen gyászos történeteket, hazafiúi indúlatjok szerént az Urak; hadd vehessenek alkalmatosságot ezekből is, a' Haza' javára dolgózó Ország-Gyülési Deputátziók, egyg olly hasznos, és egygátalylyában szükséges rendelés-tételre, melly szerént, igaz Magyar érzékenységekkel bíró Hazafiakból készíttessenek jövendőre alkalmas Doktorok, és Seb-Orvosok: mert ezt kívánnya a' *Köz-Jó*. “

Miskoltzról, Okt. 27-dikén.

„Tsábítók, és könnyen-hivők, talám mindörökké lesznek már a' Világon. — Ide való bizonyos iffjú Legény, ki-választ magának jövendöbéli Házas-Társúl egy jó Leányzót, nem tsak; hanem el is lakja vele a' kéz-fogót. Neki kerül azonban egy gonosz lelkü Asszony, 's olyanokat hazudoz előtte a' Mátkájáról, mellyek ha igazak lettek vólna: igen is hogy méltó okot szolgáltat.

gáltattak volna a' Legénynek az el-válásra. Ez, meg engedte tsalattatni magát az álnok Affzony által, és se kérd, se hall többé, hanem ki-ád kereken a' maga fzerette Jegyesén. Ez fzegény, panaszollya a' dolgot az édes Attyának, ki is meg-indulván Leánya' keservein: megy tüstént a' Törvény-székhez, melly is, kötelessége fzerént meg-visgáltatta a' Leányt a' Vármegye' Doktora által, 's a' vádat, tsupa költeménynek találta; minekokáért a' hazug Furiát 27 vonás-forintokra, és 8 napi árestomra büntette. — Ugy kell ökemének, hadd tanúly-lyanak mások is rólla.“

Szabadszállásáról, Okt. 27-dikén.

„A' *Héjervári* Vásárról meg-érkezett Lakossainktól tudakozódván az ökör' árráról, úgy befzéllik, hogy a' melly hizott ökörnek párjáért 120 forintot adtak eszten-dövel ez előtt; most az 20 forinttal alább kelt el. A' *Körösi* Vásárról jöttek pedig nagyobb árrát mondják most lenni, mivel úgymond, sok Örmények vettek ökröket. — Amazok befzéllik, hogy azon a' részzen nem tsak a' fzegény Jobbágyok, de az Uraságok is most nyomtatnak. A' késői dézmálás, ezt megelőzött nehéz takartatás, és a' sok essőzés akadályoztatták - meg a' Föld - Népét a' nyomtatásban; hanem Okt. 18-dikától, az az, *Lukáts'* napjától fogva, tavaszhoz hasonló tiszta meleg napok járnak; a' mező, mint Aprilisben, mindenütt újra ki-zöldült; az őszi vetések, gyönyörködtetik a' fzetet; a' kerti virágok illatoznak; még tsak a' tök-inda is virágzik diónyi gyümöltse' hegyén:

mert

mert még az idén látszatós dér e' részén nem volt, e' mai napnak hajnaláig. — Ugy tapasztalták az idén a' szöllős Gazdák, hogy a' rest Gazda, az az, a' ki a' múltt ősszel szőlőjét bé nem takartatta, bőven szüretelt. A' mint kezdjük észre venni, az idén sokan akarnak rest Gazdák lenni; pedig megbotsássanak az ilyenek — de tsak kimondom az igazat, hogy ők, igen olyan formán okoskodnak, mintha valaki ki akarná üttetni magának a' két szemét, olly reménység alatt, hogy minden nap' egy patkót fog találni; mert, úgymond, *a' vak is talált egyszer egy patkót.*"

Paksról (Tolna-Vármegyéből), Októbernek 30-dikán.

„Erről a' tájról, nem igen irhat az ember egyebet, Tolvaj-történeteknél. Az effélék, gyakoriak részünkön. — Nevezetesen, nállunk is történt ebben a' hónapban egy különös. — A' dolog ebből áll: *Bese Mihály* nevezetű híres Zsivány, ki-verettetvén *Duna Szent Györgyről*, — — ide *Paksra* jött, 's itt szerzett házat. Kitudódván gonofzsága, száz forint jutalmat tett fel *Tolna-Vármegye* annak, a' ki elevenen; ötvent pedig annak, a' ki hóltan kezébe adja *Besét*. A' Vármegyének egy Katonája fogja magát, 's egy Embert fogad, a' ki néki hirt adjon felöle, mikor lessz ott-honn *Bese*. Haza megy hatod magával, a' tzelba vett gonofz-tévő. Rajta a' Katona; fel-fegyverkezteti a' Város' tselédjeit, vereti a' lárma-dobot, szaladnak mindenfelől a' Lakosok fejszékkal, vasvillákkal a' dob-lzó felé.

felé. Kérdik: hol a' tűz? Mutatja a' Katona a' házat, mellybe a' Zsiványok erőssen bé-zárkoztak. Mikor már egynehány százra telt az öszve szaladtt Népnék száma, az ablakokat bé-verik, az ajtókat bé-vágják, a' tolvajokat nem kis munkával meg-fogják, meg-kötözik, 's az udvarra ki-vizik. De melly nagy lett bámúlások, midön *Besét* nem láttyák azok között lenni. Öszve-keresik a' háznak minden zegit zugát, sehol sem találják. Azonban észre veszik a' pitvarban, a' padlás' lyukát. Azon lopódott-fel *Bese*, 's fel-húzta maga után a' lajtorját. Hallván ő, hogy a' padlásra való felmenetetről van oda alá a' beszéd, meg-szóllal, fenyegetődzik, halállal ijeszti, a' ki fel mér menni. De nem soká tartott a' gonosztévő' kurázsija, mert észre-vévén, hogy két erős, és bátor Ember mász a' padlásra, menedék helyet keres magának, 's el búvik. A' fel-menttek keresik, szurkálnak vasvillájokkal mindent; ő pedig a' kémény mellett a' pozdorja alá rejtezett. Ezt már az előtt jól meg-szurkálták; másodszor is neki állanak, a' midön nem állhatta már *Bese* tovább a' sokát, meg-szóllalt. Ki-vonják: hát már akkor tóval állott a' vér a' pozdorja alatt. — Más nap, az az, Okt. 20-dikán, mind a' hatójokat kötözve vitték hat kotsin *Szekszárdra*, a' Vármegye' tömlöttzébe. Úgy mondják, hogy az a' gonosz *Tsokonai* is közöttök vagon, 's az irt volna nekik hamis passzusokat. Ez a' *Tsokonai*, mikor Ordasi és Madotsai Notárius volt, a' Falu-házánál minden nap nagy ebé.

ehédet főzetett, mellyre, rend szerént a' Birót is meg-marasztotta, más elő-kelő Emberekkel együtt. Ezek jó ízűn ettek ittak, abban a' gondolatban lévén, hogy a' Notárius mind maga rovássára hordatja a' húst, és a' bort. Elszendő' végén tsak el-hülnek bele, hogy minden a' Biró' számadásába van téve. Kivánták tőle az el-hordatott hús' és bor' árrát. Ő azt felelte: „Ti ettétek ittátok - meg a *capite*; én tsak segitettem.“ Ezzel odébb állott, 's ütötték bottal a' nyomát.“

Vászon Pálról,

a' Kurutzok' Tábori Bolondjokról, következő Anekdótát közölt velünk egy érd. Hazafi, a' Kjs - Kúnságról:

A' Kurutzok' Táborában tsete botol, előbb hátrább *Vászon Pál*, 's *Rákótzí*' sátora mellett menvén-el, meg-támadja Pál Deákot (mert annak szerette magát neveztetni) a' Fejedelemnek egy kedves ebe. Jót vonít rá Pál, a' görtsössével. Meg-szóllítja a' Strázsa-Katona: „Barátom, miért bántottad azt az agarat?“. Felel Pál Deák: „Hiszem azt gondoltam, hogy kutya.“ Az őrálló Tiszt gyanakodik; vallyon nem ez é ama' híres *Vászon Pál*. Utánna küld tehát egy Hajdút. Ez kérdi tőle: „Bátsi! nem kendet hívják é *Vászon Pálnak*?“ — „Igen — de tsak a' Bolondok.“ — Hirekkel esvén a' *Rákótzí*' Sátorában együtt tanakodó Főfő Kurutzoknak *Vászon Pál* ott léte, kapnak rajta, hogy majd indít nékik musikát. Bé-hivattyák, 's kéri, hogy mulattassa őket valami furtsasággal. Azt feleli, hogy ő addig semmit

sem

sem tselekedhetik, míg *V. Uram* az üstökét tsomóba nem köti. Ebből állott az egész musika, mert *V. Uram* kopalz vala. — A' Hajdúnak adott feleletéhez *Vászon Pátnak*, hasonlít néminémüképpen az, a' mit felelt egy öreg Ember a' napokban *Szabadszálláson* egy Iffjúnak. Midőnt. i. tudakoztak volna, nints é más neve? az Iffjú azt mondja néki: Nem Kendet hívják *Istyinek*? Felel az Öreg: „Kurvannya, Kenden kívül, a' ki engem' annak mond.“

Jegyzés. Hogy sok Magyar Királyok, 's Fő Rendek tartottak légyen Udvari Bolondokat, bizonyíttják a' *Históriák*. Ennek majmozása még ma is meg van sok Magyar Lakodalmakban, a' hol az Udvari-Bolond' személljét a' Vőfélyek viselik, kik közül némelleyek ártatlan jádзи beszédekkel mulattatják a' Vendégeket; mások pedig durva, 's botránkoztató tsátsogásaikkal röhögtetik a' lakodalmi gyülekezetet az olyan helyeken, a' hol Fejér-Násznagyot, Tántzmestert, Borbélyt, Tömlöztartót 's a' t. szoktak tenni; a' lakodalom' második napján pedig a' ízolgáló Legények, egyet magok közül tsúfossan fel-öltöztetnek, 's e' meg lévén, musikával el-indúlnak, minden hivatalos Vendégeknek a' házaiknál meg-jelennek, a' mit eríthetnek (a' mihez hozzá férkezhetnek), kolbászt, óldalast, szalonnát, tyúkot, 's egyebet el-lopnak, 's ugyan azért ezt a' járást *tyúk-verőnek* nevezik. — A' *Szabadszállási* Előljáróknak érdemlett dítséretekre irhatom: hogy a' melly Lakodalomban ezek jelen vagynak, ott mindenek
olly

olly szép renddel folynak, mint valamelly Házi Öreg Gazdánál, a' ki Fiait, Menyeit, 's Unokáit le-ülteti a' maga asztalához; a' honnan a' szomszéd Helységekbe is el terjedt a' hire a' Szabadszállási szép rendü, és barátságos együtt való mulatásnak. — Azt a' sok kártétellel együtt jártt tyúkverési baraugolást (kóborlást) pedig még a' múltt Farsang' elein, igen böltsen el-törölte egy parantsolatja által a' Helység' Fő Birája Ns *Varga Gergely* Úr. — A' jó példa meg-érdemli, hogy mások is kövessék.

Hadi Környülállások.

A' *Német* Birodalomba bé - rontott Frantzia Vezér *Cüstine*, még *Moguntzia* Városában vólt: midön már Okt. 21-dikén irt a' *Frankfurti* Magisztrátushoz, hogy ő, két millió forint adót kíván *Frankfurt* Városától, 1-ször azért, mivel ott menedék hely engedtetett a' ki-költözött Frantziáknak — a' Frantzia Nemzet' meg - esküdtt Ellenségeinek; — 2 szor, mivel a' Frantzia Revoluzió ellen sokat irt a' *Frankfurti* Ujság: melly adónak fel-vételére el fogja küldeni *Neuwinger* Generálist. Ez meg is jelent *Frankfurtban*, 3 ezerez magával, és Okt. 23-kán közönségessé tétette *Cüstine* Vezér' kívánságát nagy fenyegetések alatt; de egyszersmind olly fel-tétellel, hogy az adó, ne a' Polgárookra, hanem tsupán a' Nemes Familiákra, és Papi birtokokra vettessen. A' Magisztrátus' kérésére, tsak ugyan el engedett *Cüstine* Vezér a' Frantzia Nemzet' nevében egy negyed részt a' két millióból, az az, öt száz ezer forintot. — A' kereskedés, és más rendes munkálódások úgy

úgy folynak *Frankfurtba*, a' mióta Frantzia Katonák vagynak is benne, mint annakelőtte.

Moguntziában, a' Várhoz tartozott minden ágyúk, irások, rajzolatok, eleség, 's egyéb effélék, által adattak a' Frantzia Kommisszáriusoknak: mert úgy vólt a' Kapitulationzióban ki-tsinálva. — *Custine* Fr. Vezér, a' Választó Hertzegi Palotát választotta magának lakó helyül; értékre adatta azonban a' Választó Hertzeg' szolgálatajában lévő személyeknek; valamint szintén a' Ministeriumnak, Dikasteriumoknak. felsőbb, 's alsóbb renden lévő Egyháziaknak, sőt minden lakosoknak is, hogy a' kiknek tettik, egész vagyonostól együtt el-mehetnek. — Egyszermind meg-hirdettette, hogy senki se féltse a' maga jószágát, mert a' Frantzia Konstitutióznak fundamentomos Törvényeivel ellenkezne az, hogy valaki, saját vagyonjának birásában meg-háborítottassék.

*Hannau*nál, áll ugyan egynehány ezer Embere a' *Hessen - Casseli* Landgráfnak; de, hogy öszve-lövöldözött volna egynehány száz Frantziát: tagadtatik a' későbbi tudósításokban.

Namur Tartományának *Valcourt* nevü Városát, fel-prédálta egy tsoport *Philippevillei* Frantzia Katonaság, Októb. 11-dike' éjtszakáján. Még a' Templomokat is kirablotta.

Longuy Vára eránt lett költsönös alkunak utólsó tikkelye e' vólt: „Hogy annál hitelesebb legyen ezen alku, meg kell azt, a' Frantzia Közönséges Társaságnak, és a' Prussziai Királynak petséjével petsételni.“

Spanyol

Spanyol Ország eránt azt végezte Oct. 17-dikén a' Frántzia Nemzet Gyűlése, hogy mentől elébb meg kell vizgálni; *ha úgy lehesse* e' azt nézni, *mint ellenséget*: következésképpen *ellene kellyen e' haddal menni*, *mint Szárdiniának*.

Nagy - Britannia.

Ezen nevezet alatt, három Országok értetnek, mint tudni való, közönségessen, úgymint: *Anglia*, *Skótzia*, *Hibernia* (vagy *Irlandia*). Melly nagy erőben nevedjen ezekben a' szorgalmatos Tartományokban a' kereskedés: könnyen meg lehet ezt avagy tsak onnan is itélni, hogy fel-számláltatván a' múltt elztendőben minden kereskedő hajók, mellyek ezen 3 Tartományokhoz tartoznak: úgy találtatott, hogy 636-tal ment többre azoknak számok, mint az az előtt való elztendőben. — 1790-ben t. i. öszveséggel 15011 kereskedő hajói vóltak *Nagy-Britanniának*; 1791-ben pedig 15647. — *Skotziában* különösen, annyira utánnn vagynak a' kereskedésnek, hogy a' *Leithi* ki-kötő helyet meg kellett nagyobbítani.

A' mostani Királlya *Nagy-Britanniának*, *III. György*. Az Attya vólt *II. György*. Ennek halálától, az az, 1760-dik elztendő től fogva, 6 Hertzegek, 7 Marchiók, 23 Grófok, 7 Vicomtók (Vitze-Grófok), és 57 Bárók lettek; most úgy irják, hogy újra többeket is akar tenni a' Király, mivel szükségesnek itéli a' Ministérium, hogy a' Felső Parlamentum (vagy az Ország-Gyűlése' Első Táblája) annál inkább nagyobbodjon.

Mu.

Minden egyéb eszközöket is el-követnek a' Ministerek nagy szorgalmatossággal, mellyeket erányosoknak látnak, az *Ellenkező Résznek* (*Opposition*) meg-győzésére; mert ez is derekassan készül előre, hogy öszve akaszt-hasson a' Ministériummal.

Svéd Ország.

Az Igazgató Hertzeg, mindúntalan több több jeleit tapasztaltatja a' *Svéd* Nemzettel azon virtusoknak, mellyek ékesítik igazán, 's tehetik állandóvá az uralkodást, t. i. a' böltsességnek, 's érzékeny-szivűségnek. Ezen utóbb említett drága tulajdonságnak szerentsés tárgyai közelébb, *Enehpelm* Oberster, és *Rothen* Májor. Ezek, *Valdorg*, és *Malmö* nevezetű Városokban fogva tartattak azért, mivelhogy *III. Gustáv*' ország-lása alatt részesei vóltak ök is azon zenebonáknak, mellyek 1788-dikban ütötték-ki magokat *Finnlandiában*. Most, mind ketten szabadon botsáttattak.

A' mioltától fogva nagyobbodott ezen Országban a' nyomtatás' szabadsága: már azólta különbkülönbféle nevezetű új folyó (periodica) Munkák jönnek ott világ eleibe, mellyek közzül név szerént említi egy *Stokholmi Levél* a' *Rendkívülvaló Posta*, *Polgár*, és *Követés* tzimüeket. Az utól említetttről azt jegyzi-meg, hogy az, ama' híres *Thorild*nak pennájából foly, és nagyon ébrefztő.

